

STATUTÁRNÍ MĚSTO LIBEREC

3. zasedání zastupitelstva města dne: 26. 3. 2015

Bod pořadu jednání:

Návrh rozpočtového výhledu statutárního města Liberec a řízených organizací na roky 2015 - 2019

Zpracoval:

odbor, oddělení: ekonomiky, odd. rozpočtu a financování

telefon: 48 524 3231

Schválil: vedoucí oddělení Ing. Jana Karbanová

vedoucí odboru Ing. Zbyněk Karban

Projednáno: v 6. RM dne 17. 3. 2015
ve finančním výboru dne 18. 3. 2015

Poznámka:

Předkládá: *p. Tibor Batthyány, v.r.*
primátor statutárního města Liberec
Mgr. Jan Korytář, v. r. náměstek primátora

Návrh usnesení

Zastupitelstvo města po projednání

s c h v a l u j e

rozpočtový výhled statutárního města Liberec a řízených organizací na roky 2015 - 2019

D Ů V O D O V Á Z P R Á V A

Odbor ekonomiky předkládá v souladu s § 3 zákona č. 250/2000 Sb. o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů návrh aktualizace rozpočtového výhledu statutárního města Liberec na roky 2015 – 2019.

Rozpočtový výhled je pomocným nástrojem střednědobého plánování a obsahuje souhrnné základní údaje o příjmech a výdajích, zejména o dlouhodobějších závazcích a pohledávkách, o finančních zdrojích a potřebách dlouhodobě realizovaných záměrů. Měl by umožnit zdokonalené řízení finanční a ekonomické politiky města v dlouhodobém horizontu.

Předkládaný materiál vychází ze zpracovaného základního výhledu firmou AQE advisors,

a. s. , která provedla analýzu minulého období hospodaření z účetních dat za předchozí roky a z analýzy rozpočtu roku 2014. Na základě tohoto hodnocení byly definovány časové řady, které predikují budoucí vývoj jednotlivých rozpočtových položek. Příjmy a výdaje rozpočtového výhledu rostou v jednotlivých letech v tendencích minulého vývoje a předpokládaného vývoje ekonomiky. V příjmech se počítá se stagnací neinvestiční dotace ze státního rozpočtu v rámci souhrnného vztahu a jejím pomalým růstem v dalších letech v důsledku úsporných opatření vlády, příjmy ze sdílených daní meziročně rostou. Ve výhledu je plánováno snížení běžných výdajů města v řadě rozpočtových položek. Investiční akce byly zahrnuty do sestaveného rozpočtového výhledu a investiční aktivita bude odvislá od potřeb města a výsledku hospodaření v jednotlivých letech výhledu. Na tyto akce může město využívat prostředků z přebytku běžného rozpočtu k částečnému financování investičních výdajů. K dalším možnostem zvýšení investičních aktivit města patří hledání úspor na straně běžných výdajů města, získání dalších mimořádných investičních dotací a grantů ze státního rozpočtu, státních fondů, fondů Evropské unie či jiných institucí a nebo využití sdružených prostředků ve spolupráci s obcemi, sponzory či podnikatelskými subjekty. Jako optimální se jeví kombinace těchto možností s tím, že nejvyšší prioritu mají úspory na straně běžných výdajů města.

Prostředky na tvorbu umořovacího fondu na splátku komunálního dluhopisu jsou zahrnuty do financování. Rozpočtové výhledy statutárního města Liberec na roky 2015 – 2019 jsou předkládány vyrovnané.

Formulace usnesení byla konzultována s odborem právním a veřejných zakázek.

ROZPOČTOVÝ VÝHLED STATUTÁRNÍHO MĚSTA LIBEREC 2015 – 2019

B1+/AQE

Vyhovující subjekt, s dostatečnou schopností splácet své aktuální závazky, s nejistým budoucím rizikem již v krátkém časovém horizontu.

STR 2

Krátkodobě kvalitní subjekt s dobrou schopností splácet své aktuální závazky.

Obsah

Úvod	3
1 Analýza hospodaření uplynulého období	5
1.1 Úvod do rozpočtového hospodaření	5
1.2 Analýza hospodaření	6
1.3 Analýza rozpočtu	12
1.4 Závěry analýzy rozpočtu	14
2 Rozpočtový výhled města	16
2.1 Zdroje rozpočtového výhledu	16
2.2 Sestavený rozpočtový výhled	16
3 Ekonomické hodnocení města	22
Závěr	23
Seznam tabulek a grafů	25
Stupnice ekonomického hodnocení AQE advisors, a.s.	26

Úvod

Rozpočtový výhled je nástrojem střednědobého plánování a je přínosem i pro ty nejmenší obce. Umožňuje obcím nastavit dlouhodobou udržitelnost financí, vymezit finanční možnosti municipality, zajistit zdravý vývoj financí a schopnost územního samosprávného celku dostát svým závazkům. Vytvořením tohoto dokumentu je naplněno povinné ustanovení zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů. Obsah dokumentu přesahuje rámec zákonných náležitostí uvedených v § 3 zmíněného zákona. Nejen že analyzuje hospodaření v minulosti, ale je sestaven v daleko větší podrobnosti, než stanovuje zákon. I proto usnadňuje takto vytvořený rozpočtový výhled rychlejší sestavení rozpočtu, koncepční a plánovité financování potřeb, přehled o možnostech hospodaření obce v budoucím období, o využití návratného způsobu financování a dlouhodobý komplexní pohled na výsledek hospodaření a finanční situaci územního celku. Při čerpání finančních prostředků z EU je přínos rozpočtového výhledu ještě markantnější.

Pro správnou funkci výhledu je třeba, aby jej samospráva plnila a ročně aktualizovala. Je nutné pružně reagovat na aktuální ekonomickou situaci a pravidelně rekapitulovat hospodaření samosprávy. Výhodou rozpočtového výhledu je velká možnost manévrování do střednědobé budoucnosti a připravit včas strategii hospodaření a financí.

Podkladem pro tvorbu rozpočtového výhledu se staly následující zdroje:

- Účetnictví let 2009 - 2013
- Rozpočty let 2009 - 2013
- Splátkové kalendáře závazků SML
- Predikce sdílených daní na roky 2015 - 2017 z návrhu státního rozpočtu (resp. střednědobého výhledu státu)
- Platný rozpočet SML na rok 2014
- Koeficienty odpovídající potřebám, povinnostem a ekonomickému hospodaření SML dle předpokládaného vývoje ekonomiky státu
- Předpokládané nahodilé příjmy a výdaje

Aby byla zachována efektivnost rozpočtového výhledu, měl by být každoročně aktualizován a jeho platnost prodloužena o další jeden rok, aby byl znám aktuální stav a vývoj hospodaření. Za těchto předpokladů má samospráva možnost operativně reagovat a svými rozhodnutími korigovat hospodaření územního samosprávného celku.

Definice základních pojmů

- **Běžné příjmy** – daňové příjmy, nedaňové příjmy a provozní dotace (transfery)
- **Kapitálové příjmy** – prodej pozemků, ostatních nemovitostí, akcií a majetkových práv
- **Kapitálové příjmy celkem** – obsahují kapitálové příjmy a investiční dotace (transfery)
- **Provozní přebytek** (saldo provozního rozpočtu) – rozdíl běžných příjmů a běžných výdajů. Výše provozního přebytku by měla **vždy** nabývat kladných hodnot a neměla by v čase klesat.
- **Rozdíl provozního přebytku a splátek jistin** – rozdíl provozního salda a splátek krátkodobých i dlouhodobých úvěrů. Také výše tohoto ukazatele by měla být **vždy** kladná
- **Saldo bez financování** – rozdíl celkových příjmů a výdajů
- **Saldo úplné** (saldo rozpočtu) – celkové příjmy a přijaté úvěry minus celkové výdaje a uhrazené splátky úvěrů
- **Dluhová základna** – celkové příjmy po konsolidaci
- **Dluhová služba** – součet splátek úroků a splátek jistin
- **Ukazatel dluhové služby** – podíl dluhové služby a dluhové základny. Jeho hodnota by neměla přesáhnout 25 %
- **Index provozních úspor** – podíl provozního přebytku a běžných příjmů. Výše tohoto ukazatele by neměla klesnout pod 10 %. Ideální hodnota se nachází v intervalu 20 – 25 %.

Použité zkratky

- **UC** – účetní skutečnost
- **RS** – schválený rozpočet
- **RU** – upravený rozpočet
- **RV** – rozpočtový výhled
- **PP** – provozní přebytek
- **HČ** – hospodářská (podnikatelská) činnost
- **PO** – příspěvková organizace
- **DPFO** – daň z příjmů fyzických osob
- **ZČ** – závislá činnost
- **OSVČ (SČ)** – osoby samostatně výdělečně činné
- **KV** – kapitálové výnosy
- **DPPO** – daň z příjmů právnických osob
- **DPH** – daň z přidané hodnoty
- **MF** – ministerstvo financí
- **SML** – Statutární město Liberec

1 Analýza hospodaření uplynulého období

Analýza hospodaření dává ucelený přehled o hospodaření předcházejících období a zároveň slouží jako důležitý podklad při modelování a tvorbě rozpočtového výhledu.

1.1 ÚVOD DO ROZPOČTOVÉHO HOSPODAŘENÍ

Při vyhodnocování finančního hospodaření municipality si je třeba uvědomit, že rozpočet i rozpočtový výhled se skládá z příjmů a výdajů.

Příjmy územně samosprávného celku jsou veškeré nenávratně inkasované prostředky, opěťované i neopěťované, včetně přijatých darů a dotací, a přijaté splátky půjček v rámci rozpočtové politiky. Příjmy jsou členěny na běžné a kapitálové. Běžné příjmy jsou tvořeny příjmy daňovými, nedaňovými a provozními dotacemi. Jedná se tedy o každoročně se opakující příjmy, které slouží k pokrytí běžných výdajů. Kapitálové příjmy, tj. příjmy z prodeje dlouhodobého a finančního majetku a investiční dotace, mají charakter nahodilých příjmů a jsou určeny především k pokrytí investičních záměrů územního samosprávného celku.

Výdaje jsou veškeré nenávratné platby na běžné (neinvestiční) i kapitálové (investiční) účely, opěťované i neopěťované, a poskytované návratné platby (půjčky) v rámci rozpočtové politiky. Běžné (nebo také provozní) výdaje musí obec/město vynaložit ze zákona nebo těmito výdaji financovat provozní aktivity. Realizace záměrů a potřeb města včetně naplňování volebního programu se uskutečňuje prostřednictvím výdajů. Město k těmto cílům používá veřejné prostředky, proto musí důkladně analyzovat vynaložené finanční prostředky.

Rozdíl mezi běžnými příjmy a běžnými výdaji se nazývá **provozní přebytek**. Jsou to prostředky, které zůstávají obci zpravidla na financování investičních záměrů obce. Rozdíl mezi veškerými příjmy a všemi výdaji během rozpočtového roku (od 1. ledna do 31. prosince daného roku) se nazývá **saldo rozpočtu** (celkové saldo rozpočtu). Z těchto dvou indikátorů je mnohem **důležitější** provozní přebytek než saldo rozpočtu. Důležitost monitorování tohoto indikátoru se zvyšuje, pokud indikátory nabývají záporných hodnot. Jestliže je schválen deficitní rozpočet (je realizováno více výdajů než příjmů), může být tento deficit pokryt z úspor hospodaření z minulých let. Záporný provozní přebytek (provozní saldo) indikuje možné ohrožení hospodaření municipality. Ve svém důsledku tato skutečnost značí, že obec/město nemá dostatek provozních příjmů na úhradu svých běžných (provozních) výdajů. Tento provozní schodek musí pak pokrýt buď prodejem majetku, nebo úvěrem.

Index provozních úspor vyjadřuje využitelnost provozních prostředků, tj. jaká část provozních prostředků může být využita na krytí investičních záměrů města. Optimální hodnota ukazatele se pohybuje okolo 20 % a neměla by klesnout pod 10 %, která je považována za minimální hodnotu tohoto ukazatele.

Ukazatel dluhové služby vyjadřuje procentuální poměr **dluhové služby** a **dluhové základny**. Neměl by přesáhnout hodnotu 25 %. Dluhová služba je definována jako součet splátek jistin a finančních prostředků použitých na úhradu úroků z přijatých úvěrů. Dluhová základna je hodnota celkových příjmů po konsolidaci.

1.2 ANALÝZA HOSPODAŘENÍ

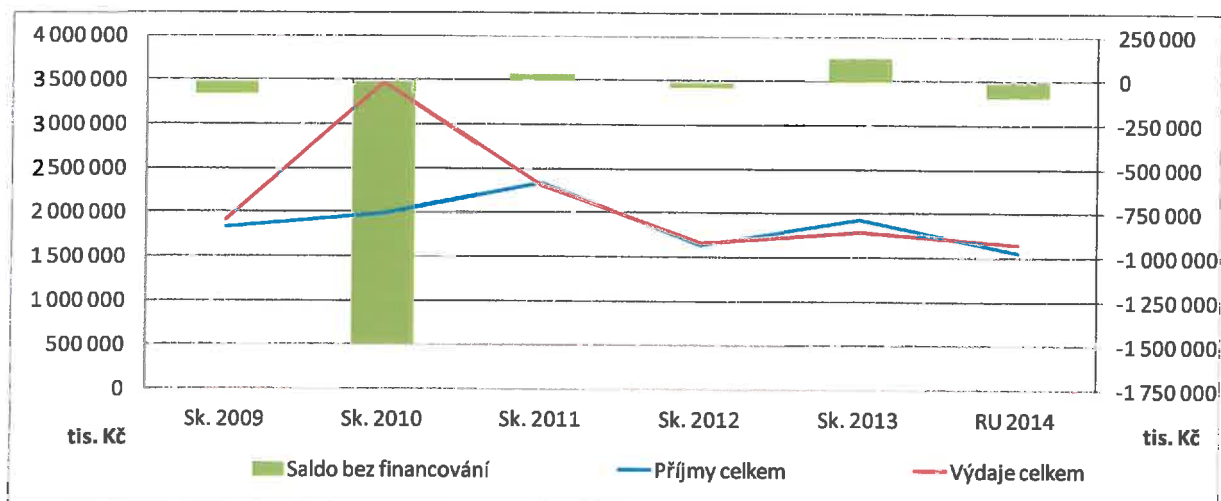
Analýza hospodaření SML je základním krokem pro sestavení rozpočtového výhledu. Celková bilance ukazuje, že SML hospodařilo v jednotlivých letech s příjmy v celkových objemech od 1 635,0 mil. Kč (2012) až do 2 346,4 mil. Kč (2011). Celkový objem výdajů se pohyboval od 1 671,0 mil. Kč (2012) do 3 481,4 mil. Kč (2010). V letech 2011 a 2013 hospodařilo SML s přebytkem (36,0, resp. 117,2 mil. Kč), v ostatních analyzovaných letech vykazovalo deficit hospodaření. Nejvyššího deficitu město dosáhlo v roce 2010, a to 1 496,4 mil. Kč. Vývoj hospodaření zobrazuje následující tabulka.

Tabulka č. 1: Vývoj hospodaření SML

ř.	Udaje (tis. Kč)	Sk. 2009	Sk. 2010	Sk. 2011	Sk. 2012	Sk. 2013	RU 2014
*1	DAŇOVÉ PŘÍJMY CELKEM	1 149 435	1 135 297	1 114 160	1 220 747	1 265 333	1 275 636
2	DPFO ze závislé činnosti	204 389	210 591	217 164	222 794	233 126	239 500
3	DPFO OSVČ	48 914	54 829	17 364	32 922	24 584	23 000
4	DPFO vybíraná srážkou	17 190	17 456	18 993	22 668	22 393	23 000
5	DP právnických osob	213 949	212 557	198 570	222 169	220 979	222 800
6	DP právnických osob za obce	51 162	17 581	25 379	15 425	12 580	15 610
7	Daň z přidané hodnoty	420 169	458 728	471 555	442 309	470 813	480 000
8	Místní poplatky	53 800	54 298	52 182	53 571	54 246	60 126
9	Správní poplatky	36 119	30 912	31 808	23 321	27 338	24 000
10	Daň z nemovitostí a z majetku	71 364	53 435	55 146	125 154	127 762	122 000
11	Ostatní daňové příjmy	32 377	24 910	25 998	60 415	71 511	65 600
*12	NEDAŇOVÉ PŘÍJMY CELKEM	80 325	110 387	566 814	1 011 138	98 080	153 387
13	Příjmy z poskytl. služeb a výrobků, zboží	1 143	1 278	57	1 870	3 262	3 043
14	Příjmy z pronájmu	4 870	176	4	325	0	10
15	Výnosy z finančního majetku	2 733	13 128	48 712	17 191	19 828	42 879
16	Přijaté sankční platby	52 514	58 165	62 307	60 226	48 231	51 315
17	Příjmy z prodeje nekapitál. maj. a ost. ned. př.	14 127	20 629	9 767	20 947	20 669	54 056
18	Přijaté splátky půjček	4 938	17 013	445 968	579	6 090	2 085
*19	DAŇOVÉ A NEDAŇOVÉ PŘÍJMY	1 229 759	1 245 684	1 680 974	1 321 885	1 363 413	1 429 023
20	Neinvestiční dotace (transfery)	442 033	468 779	453 324	134 038	116 049	81 421
21	Převody z vlastních fondů (HČ)	83 510	114 870	98 183	74 897	90 055	25 272
*22	BĚŽNÉ PŘÍJMY	1 755 303	1 829 334	2 232 481	1 530 820	1 569 517	1 535 716
23	Prodej inv. majetku, akcií a majetkových práv	38 363	15 772	2 005	81	1	25 143
24	Investiční dotace (transfery)	44 997	139 877	111 904	104 083	353 695	0
*25	PŘÍJMY CELKEM	1 838 662	1 984 983	2 346 390	1 634 983	1 923 213	1 560 860
26	Platy zaměstnanců vč. odvodů	191 611	186 140	172 406	171 864	177 167	177 793
27	Nákupy DHM, materiálu, ostatní	17 905	16 599	16 200	15 433	15 457	16 382
28	Úroky, leasing a ostatní finanční výdaje	25 104	39 237	97 067	99 658	89 448	99 363
29	Nákup energií	14 007	14 218	14 529	14 570	21 253	18 865
30	Nákup služeb	323 725	386 701	333 277	345 379	351 612	357 726
31	Opravy a udržování	124 677	95 557	62 402	86 978	151 334	162 903
32	Ostatní nákupy, příspěvky, náhrady a věcné dary	6 940	5 254	3 423	3 554	16 241	19 481
33	Neinv. transfery podnikatel. sub. a nezisk. org.	279 641	268 816	237 265	231 386	242 909	248 232
34	Neinvestiční příspěvky PO	341 906	345 313	335 483	336 890	313 777	305 564
35	Neinvestiční příspěvky ostatním rozpočtům	57 783	46 197	81 464	94 407	49 976	21 444
36	Neinv. transfery obyvatelstvu	299 039	310 070	306 361	1 749	1 466	2 217
37	Ostatní neinvestiční výdaje a transfery	57	3 553	1 376	1 074	6 063	9 759
*38	BĚŽNÉ VÝDAJE	1 682 394	1 717 657	1 661 252	1 402 942	1 436 702	1 439 729
39	Kapitálové výdaje	235 957	1 763 713	649 759	268 039	356 644	216 771
*40	VÝDAJE CELKEM	1 918 351	3 481 370	2 311 011	1 670 981	1 793 346	1 656 500
*41	SALDO v rozpočtové skladbě (bez financování)	-79 689	-1 496 387	35 380	-35 998	129 867	-95 640
42	Uhrazené splátky jistín a dluhopisů	99 703	1 560 911	240 554	242 143	607 314	65 553
43	Přijaté půjčky	47 310	3 246 062	132 644	318 914	480 912	170 421
44	Změna stavu na bankovních účtech	132 082	-188 763	133 428	-1 533	31 051	113 572
45	Řízení likvidity	0	0	-60 899	-39 240	-34 516	-70 000
*46	FINANCOVÁNÍ	79 689	1 496 387	-35 380	35 998	-129 867	148 440
*47	PŘÍJMY všechny	2 018 054	5 231 044	2 612 463	1 953 897	2 435 176	1 844 853
*48	VÝDAJE všechny	2 018 054	5 231 044	2 612 463	1 953 897	2 435 176	1 792 053
*49	SALDO úplné	0	0	0	0	0	52 800
*50	Provozní přebytek	72 909	111 677	571 229	127 877	132 815	95 987
*51	Rozdíl provozního přebytku a spl. jistiny	-26 794	-1 449 234	330 675	-114 266	-474 499	30 434
*52	Index provozních úspor	4,15	6,10	25,59	8,35	8,46	6,25
*53	Dluhová základna	1 838 662	1 984 983	2 346 390	1 634 983	1 923 213	1 560 860
*54	Dluhová služba	119 230	1 580 925	340 492	341 674	696 701	164 915
55	Dluhová služba / dluhová základna (v %)	6,48	79,64	14,51	20,90	36,23	10,57
56	Zůstatky na účtech	159 822	301 755	154 349	157 947	125 420	
57	Pohledávky	707	832 810	390 098	389 291	388 255	
58	Závazky	1 238 944	2 752 746	2 752 446	2 751 426	2 752 562	
59	Stav úvěrů	532 078	218 288	83 992	149 967	30 836	

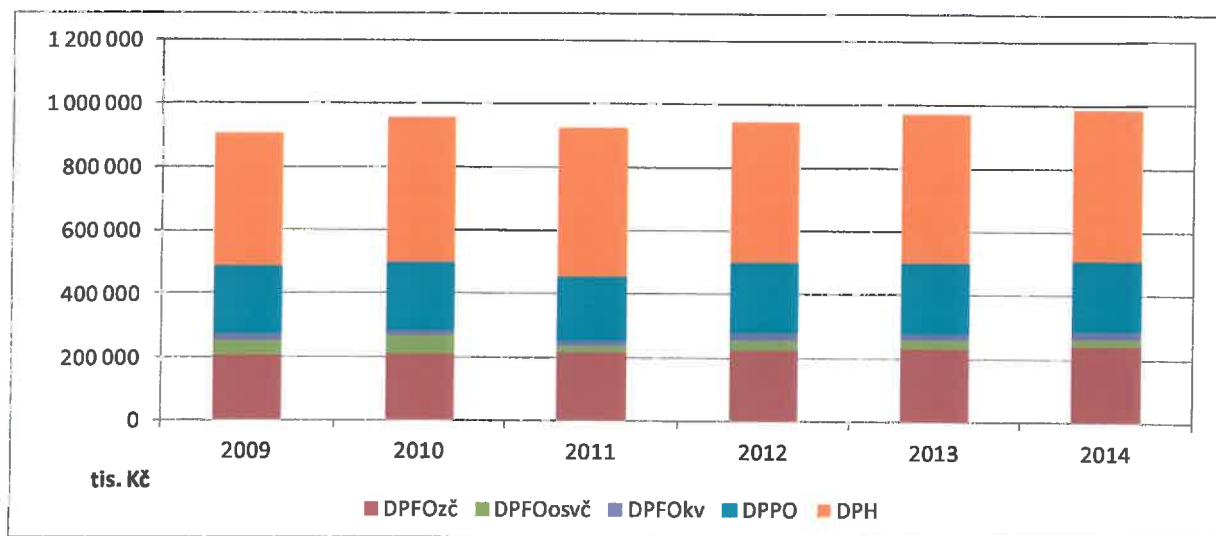
Graf č. 1: Vývoj příjmů, výdajů a salda hospodaření

SML mělo po celé sledované období podobnou skladbu příjmů. Co do objemu nejvýznamnější roli v hospodaření města hrály příjmy daňové. Podíl daňových příjmů na běžných příjmech se v rámci sledovaného období vyznačuje obdobným směrem vývoje jak v absolutním, tak v relativním vyjádření. Výraznou změnu podílu je možné sledovat od roku 2012, a to v důsledku nižšího objemu přijatých neinvestičních transferů (ukončení výplat sociálních dávek prostřednictvím obecních úřadů). Zatímco do této změny se podíl daňových příjmů pohyboval v rozmezí od 49,9 % (2011) do 65,5 % (2009), v následujících letech to bylo od 79,7 % (2012) a 80,6 % (2013). V průměru za celé sledované období dosahuje podíl daňových příjmů 66,0 % příjmů běžných.

Také podíl daňových příjmů na celkových příjmech je v jednotlivých letech obdobný. Kromě výše zmíněného je ovlivněn zejména investiční aktivitou města a s tím souvisejícím objemem obdržených investičních transferů a prodeje majetku. Podíl daňových příjmů na celkových příjmech se do roku 2012 pohybuje mezi 47,5 % (2011) – 62,5 % (2009) a dále pak od 65,8 % (2013) do 74,7 % (2012). V průměru za celé sledované období dosahuje podíl daňových příjmů 60,5 % příjmů celkových.

Graf č. 2: Vývoj sdílených daní

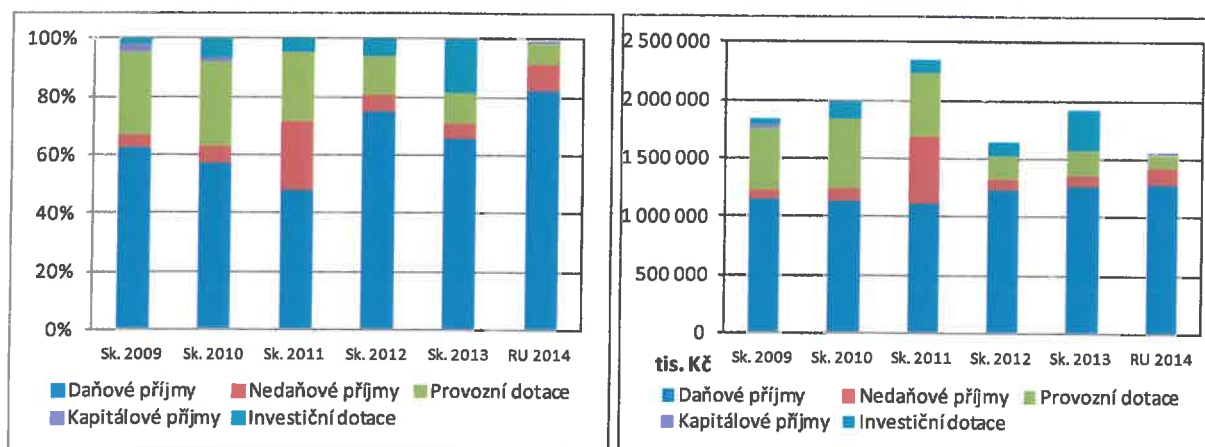

Na výši daňových příjmů SML neměla zásadní vliv účinnost novely zákona č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení daní, která posílila příjmy ze sdílených daní u menších obcí. V tomto roce došlo k meziročnímu nárůstu sdílených daní o 29,0 mil. Kč, tj. 3,1 %. Kromě primární skupiny sdílených daní má od roku 2012 na podíl daňových příjmů vliv účinnosti novely loterijního zákona č. 202/1990 Sb., na jejímž základě stát nově vybírá poplatek za povolený přístroj a vybrané peníze obcím přerozděluje (v případě SML se za období 2012 - 2013 jednalo průměrně o 58,2 mil. Kč na položce „Odvod z výherních hracích přístrojů“ - položka 1355).

Na celkovém objemu příjmů se významně podílely také přijaté dotace (transfery). V neinvestiční části se jedná zejména o dotace pokrývající výkon státní správy. Od roku 2009 tyto dotace poklesly o 30,6 mil. Kč (na hodnotu 67,3 mil. Kč v roce 2013), přestože rozsah činností vykonávaný městem za stát vzrostl. Nezanedbatelnými položkami jsou také ostatní transfery ze státního rozpočtu, které až do roku 2011 zahrnovaly prostředky určené na výplatu sociálních dávek (v průměru celého sledovaného období 203,7 mil. Kč). Město do rozpočtu zapojuje také prostředky z hospodářské činnosti (položka 4131), které dosahují v průměru celého sledovaného období 89,7 mil. Kč. Výše neinvestiční transferů od obcí, krajů a regionálních rad jsou pak relativně méně významné a dosahují v průměru objem 22,1 mil. Kč ročně. Objemově nejvýznamnější změnu představovala zmíněná změna výplatních míst sociálních dávek, které se v rozpočtu projeví poklesem účelových neinvestičních transferů průměrně o 302,5 mil. Kč (ekvivalentní pokles je možné sledovat také na výdajové straně rozpočtu).

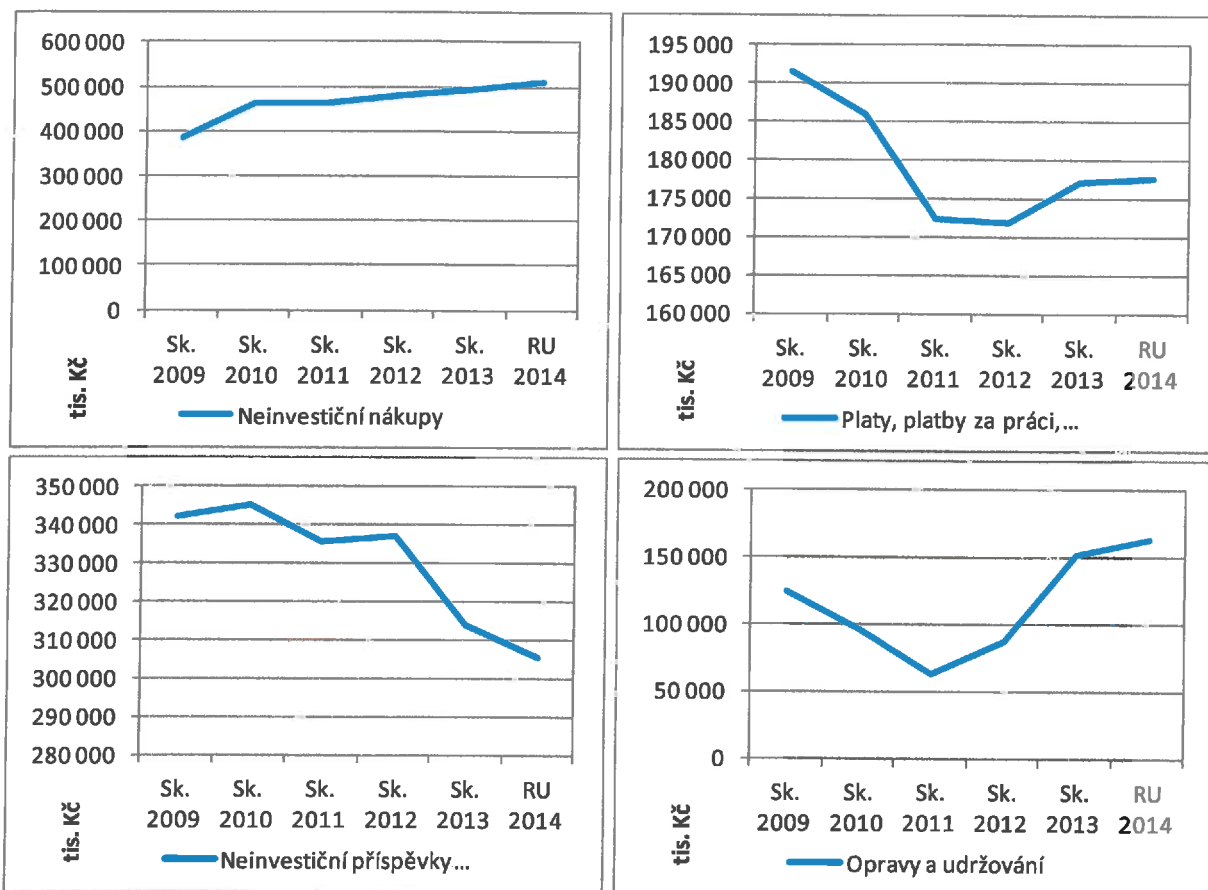
Pro rozvoj SML jsou pak velmi důležité dotace investiční, jejichž maxima dosáhlo SML v roce 2013 (353,7 mil. Kč). Investiční aktivita města v letech 2009 - 2013 je vyjádřena částkou 3 274,1 mil. Kč, z toho 754,6 mil. Kč bylo hrazeno z dotací (tj. 23,0 %). Výše investičních výdajů kulminovala v roce 2010, kdy město proinvestovalo téměř 1 763,7 mil. Kč (20,1 % nákladů pokryly investiční dotace).

Graf č. 3: Vývoj příjmů (v % a absolutních hodnotách)

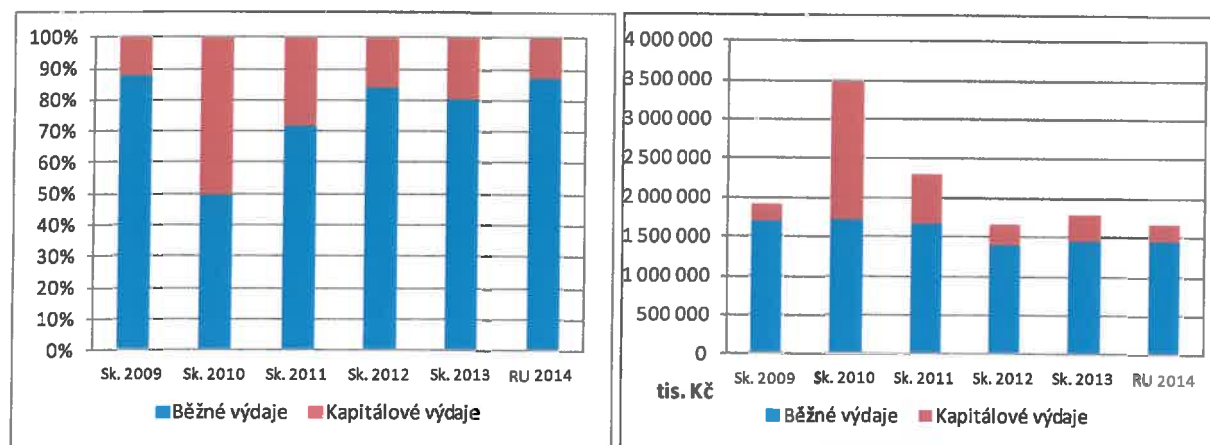
Výdajovou část provozního rozpočtu nejvíce zatěžovaly výdaje spojené s neinvestičními nákupy služeb, dále pak neinvestičními transfery PO, platy včetně pojistného a náklady spojené s udržováním a opravami majetku ve vlastnictví SML. V průběhu analyzovaného období město usiluje o úspory na provozních výdajích, jež má možnost jakýmkoliv způsobem ovlivňovat, racionalizací a optimalizací jejich skladby. Vývoj vybraných výdajových skupin provozního rozpočtu mezi roky 2009 - 2014 znázorňuje vícečetný graf č. 4. Vývoj ukazatelů v roce 2014 je třeba brát s rezervou, neboť se jedná o upravený rozpočet v osmém měsíci rozpočtového období, navíc snížený o hodnoty rozpočtu městského obvodu Liberec-Vratislavice.

Graf č. 4: Vývoj vybraných výdajových skupin

Z grafu č. 5 je patrný pokles objemu celkových výdajů. Pokles objemu v provozní části je mimo jiné zapříčiněn výše zmíněnou ekvivalentní změnou, kdy rozpočtem nadále neprocházejí prostředky na výplatu sociálních dávek, v kapitálové části se pak jedná o snižování a následnou stagnaci zejména výdajů na realizaci budov, hal a staveb (položka 6121).

Graf č. 5: Vývoj výdajů (v % a absolutních hodnotách)

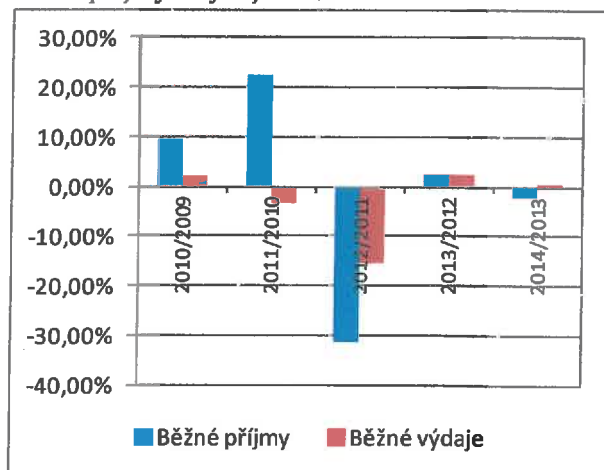
V rámci posouzení hospodaření v minulosti je důležité zaměřit se na plnění a vývoj běžných (provozních) příjmů a výdajů. Pro obecné posouzení dlouhodobé udržitelnosti hospodaření platí, že nárůst běžných příjmů by měl být vyšší než nárůst běžných výdajů. V období let 2009 – 2013 byl součet provozních příjmů 8 917,5 mil. Kč, zatímco ve stejném období město utratilo na provozních výdajích 7 900,9 mil. Kč. Jedna z podmínek udržitelného hospodaření byla splněna.

Pokles objemu provozních příjmů od roku 2009 do roku 2013 byl 185,8 mil. Kč, zatímco provozní výdaje ve stejném období poklesly o 245,7 mil. Kč. Pokles objemu provozní části v absolutních hodnotách je důsledkem výše zmíněné změny výplatních míst sociálních dávek, tedy absencí těchto rozpočtem protékajících prostředků. V průměru dosahoval pokles objemu těchto prostředků 302,5 mil. Kč. Pokud tedy očistíme vývoj provozní části o tuto částku, je zřejmé, že objem prostředků v absolutním vyjádření ve sledovaném období roste, přičemž provozní příjmy rostly rychleji než provozní výdaje. To znamená, že z tohoto pohledu se hospodaření města vyvíjí pozitivně.

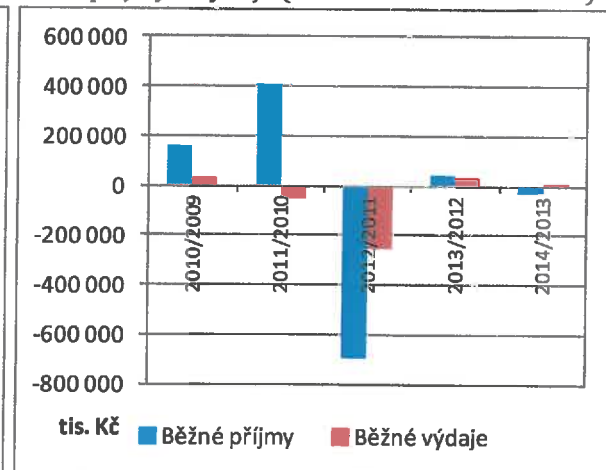
Pokud ovšem zahrneme také rok 2014, meziroční pokles běžných příjmů upraveného rozpočtu je 219,6 mil. Kč, naopak pokles běžných výdajů je 242,7 mil. Kč. Tato meziroční změna provozního rozpočtu je pak ukazatelem mírného zhoršení hospodaření. Protože se ale v roce 2014 jedná o finanční plán v osmém měsíci rozpočtového roku, hodnoty nejsou konečné. Porovnání upraveného rozpočtu za stejné období s účetními výsledky v rámci minulých let (za 12 měsíců) pak poukazuje na skutečnost, že upravený rozpočet odráží určitou míru opatrnosti a tudíž plánované běžné příjmy jsou mírně podhodnocené a výdaje naopak nadhodnocené. Je však zapotřebí sledovat, jak se bude provozní část rozpočtu vyvíjet, neboť trend, kdy běžné výdaje rostou rychleji než běžné příjmy, by byl dlouhodobě neudržitelný.

Graf č. 6: Meziroční změny běžných příjmů a výdajů

Běžné příjmy a výdaje v %

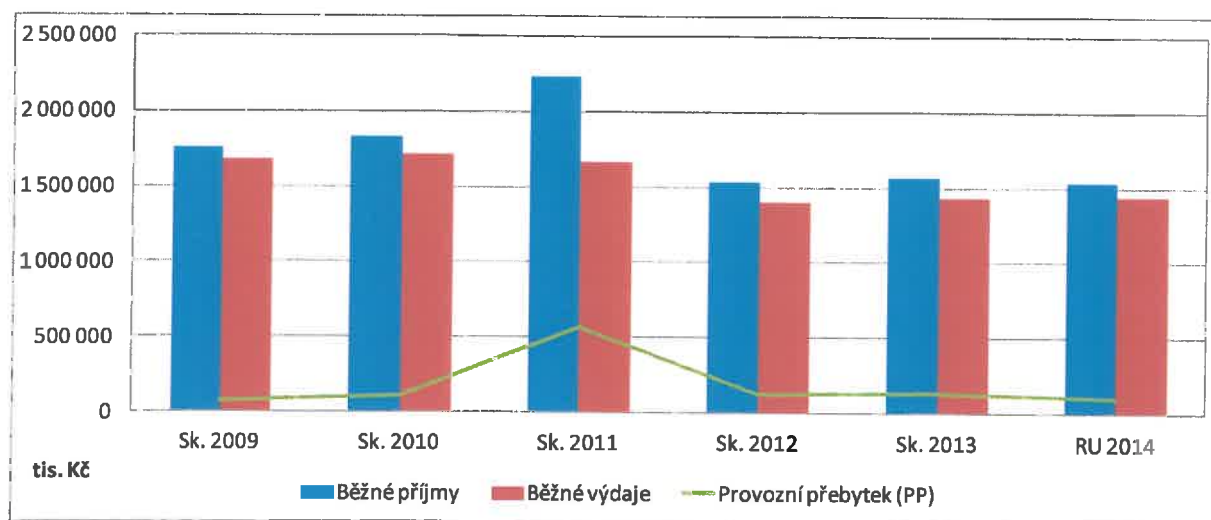

Běžné příjmy a výdaje (v absolutních hodnotách)

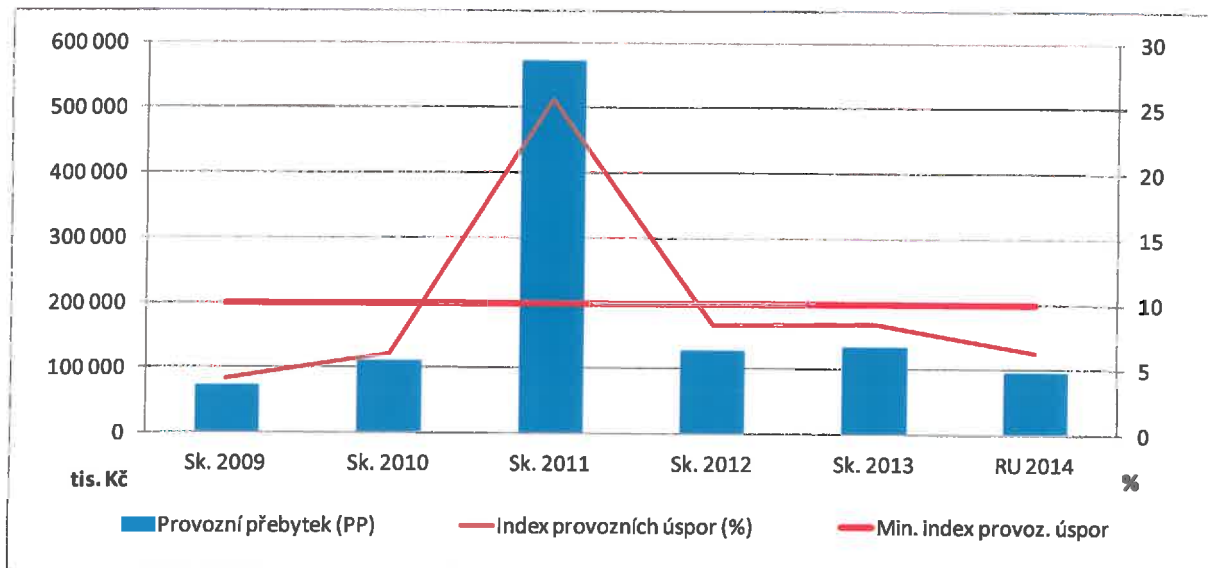
O vztahu mezi provozními příjmy a výdaji nejlépe vypovídá provozní přebytek. V každém analyzovaném roce nabýval provozní přebytek kladných hodnot. Nejvyšší hodnoty tento základní ukazatel dosáhl v roce 2011 (571,2 mil. Kč), a to díky příjmu na položce „Splátky půjčených prostředků od podnikatelských nefinančních subjektů - právnických osob“ (položka 2412) ve výši 445,1 mil. Kč. Nejnižší hodnoty pak ukazatel dosáhl v roce 2009 (72,9 mil. Kč). Průměrná hodnota provozního přebytku ve sledovaném období byla 203,3 mil. Kč.

Graf č. 7: Vývoj běžných příjmů, výdajů a provozního přebytku

Další možností, jak zhodnotit hospodaření města, jsou hodnoty indexu provozních úspor. Index vyjadřuje procentuální hodnotu finančních prostředků, které městu zůstávají z provozních příjmů po úhradě provozních výdajů. Minimální hodnota ukazatele je 10 %, v ideálním případě se procentuální výše ukazatele má pohybovat v rozmezí 20 - 25 %.

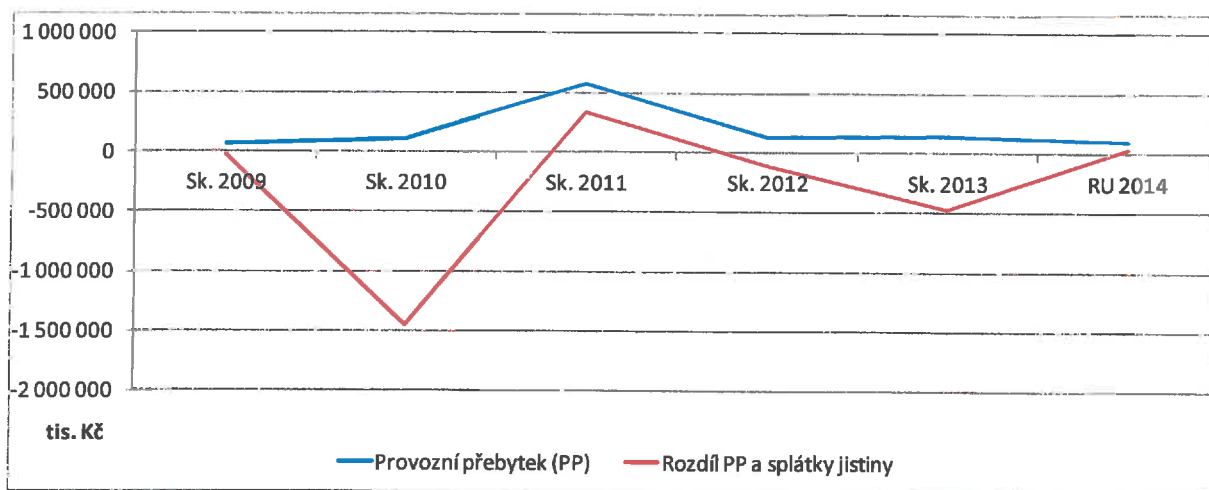
Graf č. 8: Vývoj indexu provozních úspor

Předcházející graf ukazuje relativně nízké hodnoty indexu provozních úspor. Pozornost upoutá především hodnota ukazatele v roce 2011, což je důsledek výše zmíněných jednorázových splátek, které souvisí s financováním MS v klasickém lyžování v roce 2010. Díky této skutečnosti zvýšilo město ve svém rozpočtu nedaňové příjmy meziročně o 445,1 mil. Kč, což se projevilo zobrazeným výkyvem. Index v ostatních letech sledovaného období nedosahuje minimální hranice ukazatele. Hodnota ukazatele v roce 2014 je snížena v důsledku zmíněného principu opatrnosti při sestavování plánu rozpočtu.

Pro města s dluhovou službou je důležitým ukazatelem hospodaření rozdíl provozního přebytku a splátek jistin. Pro tento ukazatel platí stejné závěry jako pro provozní přebytek – jeho hodnoty by měly být vždy kladné, protože až po uhrazení splátek jistin v daném roce hodnota ukazatele vyjadřuje částku z provozního rozpočtu použitelnou na rozvoj města formou investičních výdajů. V analyzovaném období ukazatel tento předpoklad splňuje pouze v roce 2011 a také v plánu rozpočtu na rok 2014.

Graf č. 9: Vývoj rozdílu provozního přebytku a splátek jistin

1.3 ANALÝZA ROZPOČTU

V kontextu rozboru hospodaření uplynulého období (2009 – 2013) včetně upraveného rozpočtu na rok 2014 vyplývá z porovnání roku 2013 (účetní skutečnost) s hodnotami roku 2014 (plán hospodaření) následující závěry:

- běžné příjmy meziročně poklesnou o 33,8 mil. Kč, běžné výdaje se zvýší o 3,0 mil. Kč
- z tohoto důvodu provozní přebytek bude vykazovat meziroční pokles o 36,8 mil. Kč, i přesto stále nabývá kladných hodnot, a to 96,0 mil. Kč
- také index provozních úspor vykázal pokles o 2,2 procentního bodu na 6,3 %
- vzhledem ke zvýšené splátce jistin v roce 2013 dosáhne i přes pokles dluhové základny (ekvivalent celkových příjmů) index dluhové služby zlepšení o 25,7 procentního bodu na 10,6 %

Při absolutním meziročním porovnání dle tříd rozpočtové skladby dosahuje pozitivního trendu třída daňových, nedaňových a kapitálových příjmů. Jejich růst ovšem proporcionálně nepřevýší pokles přijatých transferů. Celkový pokles příjmů dosahuje celkem 362,4 (267,9) mil. Kč. Na výdajové straně rostou výdaje v provozní části rozpočtu. Celkový pokles výdajů je 136,8 (20,8) mil. Kč.

Je třeba si ale uvědomit, že hodnocení rozpočtu v osmém měsíci rozpočtového roku je pouze orientační. V průběhu roku dochází ke změnám rozpočtu a tato skutečnost v konečném důsledku mění základní ekonomické ukazatele a tím i celkové hospodaření města. Rozpočet je navíc sestavován s určitou mírou opatrnosti, na což bylo již upozorněno výše. Je tedy pravděpodobné, že příjmy i výda-

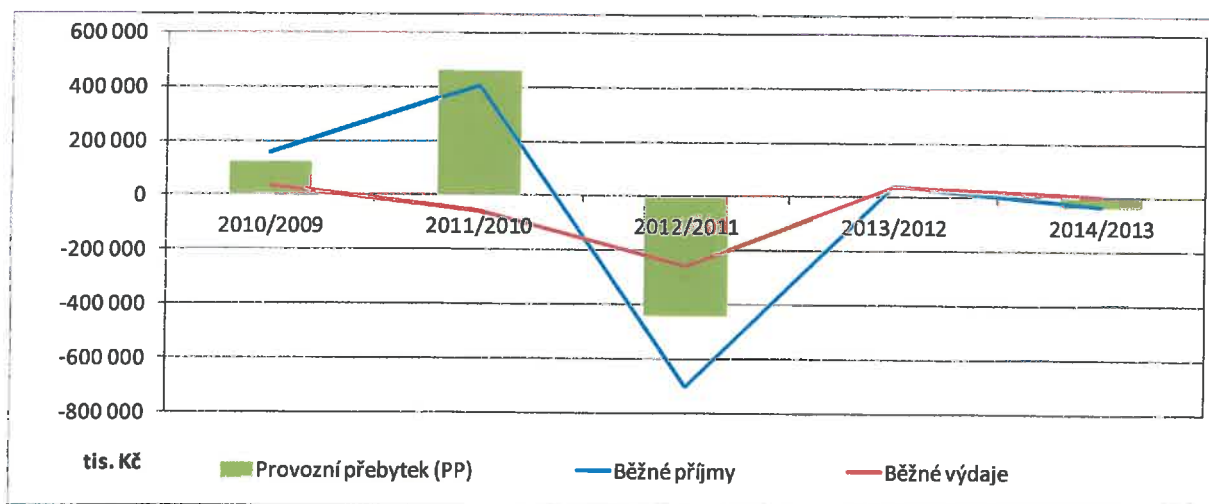
je dosáhnout na konci rozpočtového roku optimističtějších hodnot. Plnění rozpočtu je však nutné průběžně sledovat a reagovat na případné negativní odchylky od sestaveného finančního plánu.

Tabulka č. 2: Meziroční změny ukazatelů hospodaření

Ukazatel	2010/2009	2011/2010	2012/2011	2013/2012	2014/2013
Daňové příjmy	-14 137	-21 138	106 587	44 586	10 303
Nedaňové příjmy	30 062	456 427	-465 677	-3 057	55 307
Kapitálové příjmy	-22 590	-13 767	-1 924	-80	25 142
Přijaté transfery	152 986	-60 115	-350 393	246 781	-453 106
Běžné příjmy	157 541	403 147	-701 661	38 697	-33 800
Příjmy celkem	146 321	361 407	-711 407	288 230	-362 353
Běžné výdaje	35 262	-56 405	-258 310	33 760	3 027
Kapitálové výdaje	1 527 756	-1 113 955	-381 720	88 605	-139 873
Výdaje celkem	1 563 019	-1 170 359	-640 029	122 365	-136 846
Provozní přebytek (PP)	122 278	459 552	-443 352	4 937	-36 827
Rozdíl PP a splátky jistiny	-1 422 440	1 779 909	-444 941	-360 234	504 934
Index provozních úspor (%)	1,95	19,48	-17,23	0,11	-2,21
Dluh. služba/dluh.základna (%)	73,16	-65,13	6,39	15,33	-25,66

Celkový pohled na meziroční změny provozního přebytku a provozních příjmů a výdajů s ohledem na vývoj v roce 2014 zobrazuje následující graf.

Graf č. 10: Meziroční změny PP a provozních příjmů a výdajů

1.3.1 Sdílené daně

Základ příjmové části rozpočtu města tvoří sdílené daně. Plnění rozpočtovaných příjmů v této oblasti je nutné věnovat náležitou pozornost, obzvláště nyní v době probíhající reformy veřejných financí a pozvolna se oživující ekonomiky, která se dosud nevymanila z následků ekonomické krize. Sdílené daně predikované společností AQE advisors, a.s. vycházejí z údajů platného státního rozpočtu na rok 2014, zákona č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení daní územním samosprávným celkům a některým státním fondům a vyhlášky 186/2014 Sb., o podílu jednotlivých obcí na stanovených procentních částech celostátního hrubého výnosu daně z přidané hodnoty a dani z příjmů. Hodnoty pro výpočet sdílených daní jsou určeny následovně:

počet obyvatel k 1.1.2014:	102 301
procentuelní podíl obce na výnosu daní:	0,783608
počet zaměstnanců k 1.12.2013:	61 337
procentuelní podíl obce "motivační daň":	1,300204
počet dětí a žáků k 30.9.2013:	11 560
katastrální výměra k 1.1.2014 (ha)	10 608,72

Tabulka č. 3: Predikce sdílených daní na rok 2014

Daňový příjem	Podíl obcí (mld.)	Město (tis. Kč)	Rozp. 2014 (tis. Kč)
DPFO zč -1111	31,50	246 836,52	-
Motivační DPFOzč.(1,5%)	2,10	27 304,28	-
DPFO zč -1111 vč. motiv	33,60	274 140,80	239 500,00
DPFO sč - 1112 - 21,4%	0,90	7 052,47	-
DPFO sč - 1112 -30%	1,90	14 888,55	-
DPFO sč - 1112	2,80	21 941,02	23 000,00
DPFO vyb. srážkou 1113	3,14	24 605,29	23 000,00
DPPO - 1121	28,78	225 522,38	222 800,00
DPH - 1211	63,90	500 725,51	480 000,00
Celkem	132,22	1 046 935,01	988 300,00

Druhý sloupec tabulky uvádí očekávanou skutečnost sdílených daní dle předpokládaného plnění státního rozpočtu 2014. Třetí sloupec zachycuje konkrétní predikci pro SML - pravděpodobně dosažitelný objem financí plynoucí ze sdílených daní roku 2014. Čtvrtý sloupec obsahuje údaje sdílených daní dle upraveného rozpočtu města. Ze srovnání třetího a čtvrtého sloupce vidíme, že rozpočet města má nižší hodnoty než tato výchozí predikce (o cca 5,9 % oproti predikci MF ČR). Predikce MF ovšem zahrnuje také sdílené daně městského obvodu Vratislavic (objem sdílených daní v upraveném rozpočtu na rok 2014 je 52,8 mil. Kč), rezerva pro takto odhadované plnění pak činí cca 0,6 %, což lze považovat za nedostatečnou rezervu pro případ nižšího plnění státního rozpočtu.

1.4 ZÁVĚRY ANALÝZY ROZPOČTU

Správce rozpočtu zvolil při sestavení rozpočtu opatrnostní přístup. Je třeba mít na paměti, že hodnoty roku 2014 nejsou konečné, výše daňových příjmů bude odviset od hospodářské situace státu.

Vlastní investiční aktivita města je příčinou záporného salda hospodaření (bez financování) v letech 2009, 2010 a 2012. Vysoké saldo v roce 2010 souvisí s financováním MS v klasickém lyžování a ovlivňuje hospodaření v následujících letech. V roce 2011 bylo záporné saldo odvráceno přijetím mimořádné splátky půjčených prostředků od podnikatelských subjektů, v roce 2013 pak díky vysoké míře pokrytí investic dotacemi (99,2 %). Po započtení splátek jistin je saldo rozpočtu (úplné) vyrovnáno přijatými půjčkami a zapojenými prostředky minulých let. Vliv čerpání úvěrů se následně projeví na hodnotách ukazatelů, zejména hodnotě indexu dluhové služby. Ukazatel v období 2009 – 2013 dosahuje proměnlivé výše v rozmezí od 6,46 % (2009) do 36,23 % (2013), v roce 2010 pak dokonce 79,6 %. V letech 2010 a 2013 se jedná o hodnoty překračující povolený 30-ti procentní limit, to je ovšem způsobeno splácením krátkodobých závazků vzniklých ve stejném roce.

Město v období 2009 - 2013 disponovalo zůstatky na účtech ve výši 125,4 mil. Kč (2013) až 301,8 mil. Kč (2010). Úroveň dlouhodobých pohledávek byla v roce 2009 relativně velmi nízká (0,7 mil. Kč), opačný extrém představuje rok 2010 (832,8 mil. Kč). V posledních třech letech výše pohledávek

mírně klesá (z 390,1 mil. Kč na 388,3 mil. Kč). Objem dlouhodobých závazků v období 2010 – 2013 stagnuje, je v průměrné výši 2 752,3 mil. Kč. Stav nesplacených úvěrů kulminoval v roce 2009 (532,1 mil. Kč), ve zbytku období se pohybuje v rozmezí od 30,8 mil. Kč (2013) do 218,3 (2010).

2 Rozpočtový výhled města

Rozpočtový výhled je střednědobý plán, který slouží pro plánování rozvoje územních samosprávných celků. Je zpracován jako přehledný a komplexní dokument, který na základě všech dostupných informací zobrazuje vývoj příjmů a výdajů, včetně smluvně podložených investičních akcí a dluhové služby. Výhodou takto sestaveného rozpočtového výhledu je úspora času při sestavování rozpočtu, usnadnění tvorby podkladů pro žádost o úvěr nebo dotaci a v neposlední řadě informace o velikosti volných finančních prostředků využitelných na pokrytí investičních záměrů. Upozorňuje také na možná rizika při získávání nových úvěrů.

2.1 ZDROJE ROZPOČTOVÉHO VÝHLEDU

- Návrh rozpočtu města na rok 2015 – základní dokument, ze kterého vychází sestavený rozpočtový výhled
- Provedená analýza hospodaření města
- Střednědobý výhled státu – zejména hodnoty sdílených daní
- Dluhová služba - přehled stávajících závazků města, případně plánované splátky jistin a úroků na pokrytí plánovaných investičních akcí
- Koeficienty odpovídající potřebám, povinnostem a ekonomickému hospodaření města dle předpokládaného vývoje ekonomiky státu
- Konzultace s odpovědnými pracovníky městského úřadu, zejména odboru ekonomiky

2.2 SESTAVENÝ ROZPOČTOVÝ VÝHLED

Rozpočtový výhled je sestaven s jistou mírou opatrnosti, tzn. s mírně nižšími očekávanými příjmy a trochu nadhodnocenými výdaji. Je ale postaven na reálných základech.

Vývoj příjmové i výdajové strany schváleného rozpočtu a rozpočtového výhledu byl dále očištěn o ty částky, které souvisí s vybranými poskytnutými transfery, a to na základě účelového znaku záznamu (např.: neinvestiční přijaté transfery ze státního rozpočtu zejména na položkách 4111 a 4116, apod.). Tyto transfery nemají vzhledem ke změnám jasně definovanou strukturu a tudíž je jejich výše těžko odhadnutelná. S tím souvisí také absence té části výdajové strany rozpočtu, na které jsou tyto dotace poskytovány, tj. operace se stejnými účelovými znaky (např.: výdaje na platy zaměstnanců včetně pojistného, neinvestiční nákupy služeb, výdaje na opravu a údržbu majetku, apod.). Je dobré upozornit na to, že některé meziroční ukazatele či celkové objemy tímto mohou navodit dojem zhoršeného hospodaření, ale toto je způsobeno především nezahrnutím vybraných účelových, rozpočtem protékajících prostředků a do jisté míry též absencí kapitálových příjmů a investičních transferů.

Z vytvořeného rozpočtového výhledu, který zobrazuje tabulka kumulovaného výhledu, vyplývá, že rozpočtový výhled je postaven na následujících faktech:

- Příjmy ze sdílených daní meziročně rostou, zvyšují úroveň, kterou nastavila novela zákona č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení daní. Výnosy ze sdílených daní jsou určeny předpokládaným vývojem na základě návrhu rozpočtu na rok 2015 a střednědobého výhledu státu na roky 2016 – 2017 a následnou predikcí do roku 2019. Nárůst sdílených daní od roku 2013, resp. 2014 do konce rozpočtovaného období je 155,1, resp. 138,7 mil. Kč.
- Provozní přebytek nabývá ve všech letech rozpočtového výhledu kladné hodnoty a od roku 2013, resp. 2014 do roku 2019 vykazuje nárůst 116,8, resp. 153,6 mil. Kč.

- Na konci období rozpočtového výhledu index provozních úspor nabývá hodnoty 15,2 %, což představuje oproti roku 2013, resp. 2014 nárůst o 6,7 resp. 8,9 procentního bodu.
- Příjmy z podílů na zisku a dividend jsou odhadovány na základě hodnot uvedených v návrhu rozpočtu na rok 2015 a dosahují každoročně výše 10,0 mil. Kč.
- Příjmy z úroků ze státních, resp. komunálních dluhopisů jsou určeny obdobně a dosahují hodnoty 10,0 mil. Kč (2015) – 14,8 mil. Kč (2019), resp. 27,0 mil. Kč každoročně.
- V období rozpočtového výhledu 2015 – 2019 se pro tuto variantu rozpočtového výhledu nepočítá s prodejem dlouhodobého majetku. Případný prodej bude odvislý od investiční aktivity města v jednotlivých letech výhledu. Absenci příjmů z prodeje majetku pokrývají prostředky z převodů z vlastních fondů hospodářské činnosti (položka 4131).
- Do rozpočtového výhledu jsou zahrnuty investiční akce. Investiční aktivita bude odvislá od potřeb města a výsledku hospodaření v jednotlivých letech výhledu. V současnosti jsou rozpočtovány kapitálové výdaje ve výši 69,7 mil. Kč v roce 2015, po zbytek výhledu pak 50 mil. Kč (na položce 6121 - Budovy, haly a stavby).
- Vzhledem k nejasnému charakteru v budoucnu realizovaných kapitálových výdajů nejsou uvažovány investiční transfery na spolufinancování těchto investic.
- V období výhledu 2015 - 2019 dojde k úplnému splacení úvěru od SFŽP (2017). Jednorázové splacení komunálního dluhopisu ve jmenovité výši 2,0 mld. Kč v roce 2025 vytváří nároky na tvorbu amortizačního fondu (každoroční přiděly ve výši 70 mil. Kč). Pro účely sestaveného rozpočtového výhledu jsou tyto každoroční odvody považovány za fiktivní splátky jistin. Vzhledem k tomu, že město v následujících letech nepočítá s přijetím nového úvěru, klesne index dluhové služby na hodnotu 7,45 % v posledním roce výhledu.
- Tvorba amortizačního fondu pro jednorázové splacení komunálních dluhopisů umožňuje zhodnocení těchto prostředků v odhadované výši 8,8 mil. Kč (2015) – 15,8 mil. Kč (2019).

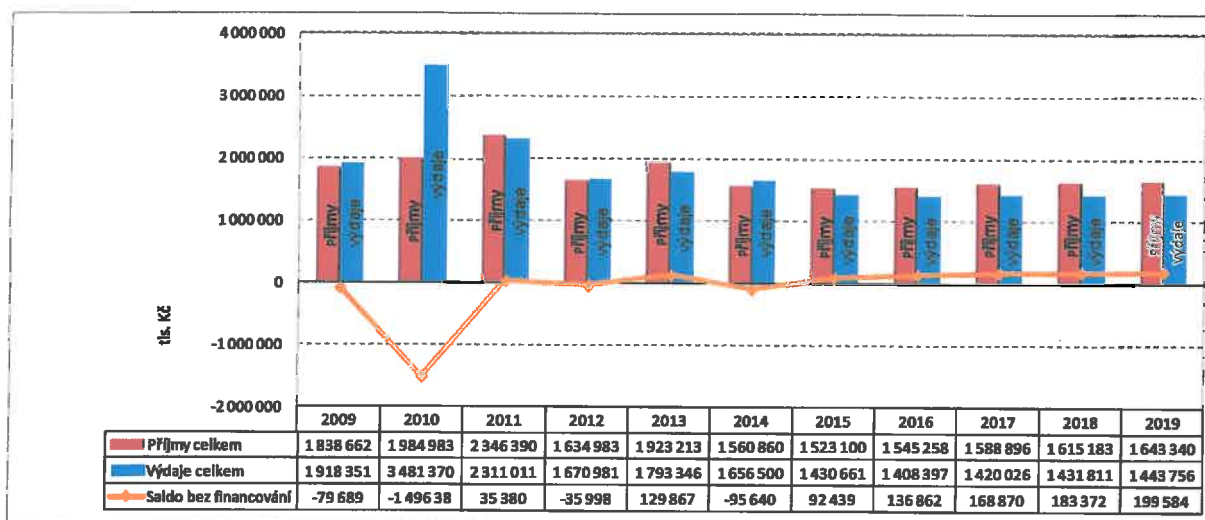
Tabulka č. 4: Kumulovaný rozpočtový výhled

Text (tis. Kč)	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Daňové příjmy	1 220 747	1 265 333	1 275 636	1 309 756	1 325 292	1 366 400	1 390 151	1 415 766
Nedaňové příjmy	101 138	98 080	153 387	118 389	138 301	140 499	142 702	144 908
Provozní dotace	208 935	206 104	106 693	71 014	81 665	81 997	82 331	82 666
Běžné příjmy	1 530 820	1 569 517	1 535 716	1 499 159	1 545 258	1 588 896	1 615 183	1 643 340
Kapitálové příjmy	81	1	25 143	23 941	0	0	0	0
Investiční dotace	104 083	353 695	0	0	0	0	0	0
Kapitálové příjmy celkem	104 164	353 696	25 143	23 941	0	0	0	0
Příjmy celkem	1 634 983	1 923 213	1 560 860	1 523 100	1 545 258	1 588 896	1 615 183	1 643 340
Běžné výdaje	1 402 942	1 436 702	1 439 729	1 360 917	1 358 397	1 370 026	1 381 811	1 393 756
Kapitálové výdaje	268 039	356 644	216 771	69 744	50 000	50 000	50 000	50 000
Výdaje celkem	1 670 981	1 793 346	1 656 500	1 430 661	1 408 397	1 420 026	1 431 811	1 443 756
Saldo bez financování	-35 998	129 867	-95 640	92 439	136 862	168 870	183 372	199 584
Uhrazené splátky jistin	242 143	607 314	65 553	55 439	1 060	1 015	0	0
Přijaté půjčky	318 914	480 912	170 421	0	0	0	0	0
Fin.prostředky minul.let	-1 533	31 051	113 572	52 000	0	0	0	0
Řízení likvidity	-39 240	-34 516	-70 000	-70 000	-70 000	-70 000	-70 000	-70 000
Financování	35 998	-129 867	148 440	-73 439	-71 060	-71 015	-70 000	-70 000
Příjmy všechny	1 953 897	2 435 176	1 844 853	1 575 100	1 545 258	1 588 896	1 615 183	1 643 340
Výdaje všechny	1 953 897	2 435 176	1 792 053	1 556 100	1 479 457	1 491 041	1 501 811	1 513 756
Saldo úplné	0	0	52 800	19 000	65 802	97 855	113 372	129 584
Provozní přebytek (PP)	127 877	132 815	95 987	138 242	186 862	218 870	233 372	249 584
Rozdíl PP a splátky jistin	-114 266	-474 499	30 434	82 804	185 802	217 855	233 372	249 584
Index provozních úspor (%)	8,35	8,46	6,25	9,22	12,09	13,77	14,45	15,19
Dluhová základna	1 634 983	1 923 213	1 560 860	1 523 100	1 545 258	1 588 896	1 615 183	1 643 340
Dluhová služba	341 674	696 701	164 915	80 539	126 974	125 748	123 560	122 400
Dluh. služba/dluh.základna (%)	20,90	36,23	10,57	5,29	8,22	7,91	7,65	7,45

2.2.1 Vývoj výsledku hospodaření (celkové příjmy a výdaje)

Výsledek hospodaření zobrazuje celkové saldo rozpočtového hospodaření bez započítání položek financování (bez splátek jistin a případně přijatých úvěrů v jednotlivých letech). Hodnota údaje „Saldo bez financování“ vyjadřuje hodnotu finančních prostředků, které městu zůstávají na případnou úhradu svých závazků a investice. Od roku 2015 do konce období výhledu nabývá kladných hodnot a meziročně roste.

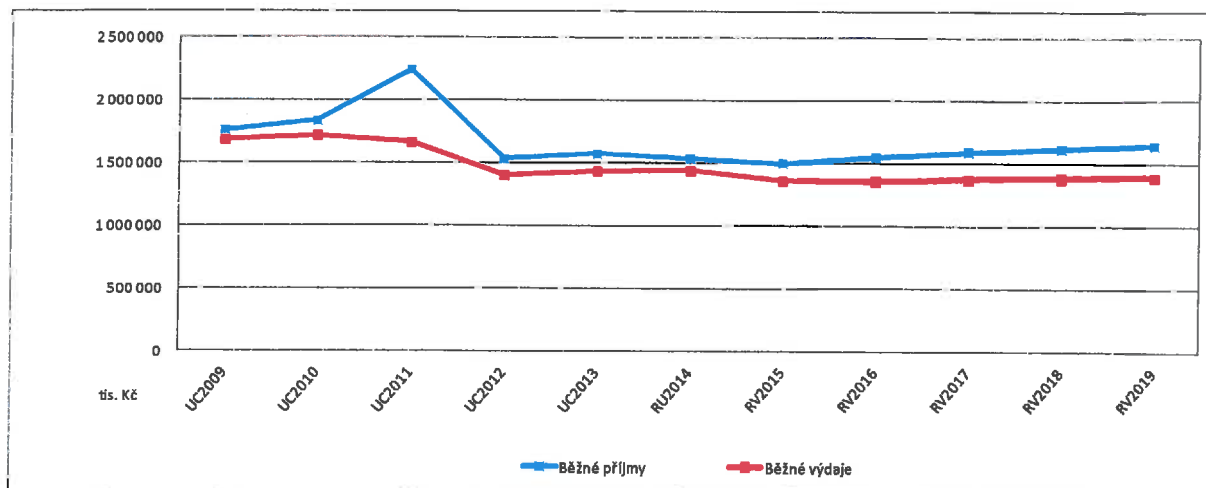
Graf č. 11: Vývoj hospodaření

2.2.2 Hodnoty provozního hospodaření

Pro celkový pohled na predikci hospodaření v období rozpočtového výhledu má zásadní význam vývoj provozních hodnot příjmů a výdajů. Na základě analýzy hospodaření v uplynulém pětiletém období, platného rozpočtu a konzultací s pracovníky finančního odboru byl stanoven vývoj jednotlivých položek. Souhrnný pohled na hodnoty celkových provozních (běžných) příjmů a výdajů je zobrazen v následujícím grafu. Z něho je patrný mírně se zvětšující rozdíl mezi těmito dvěma základními hodnotami hospodaření města.

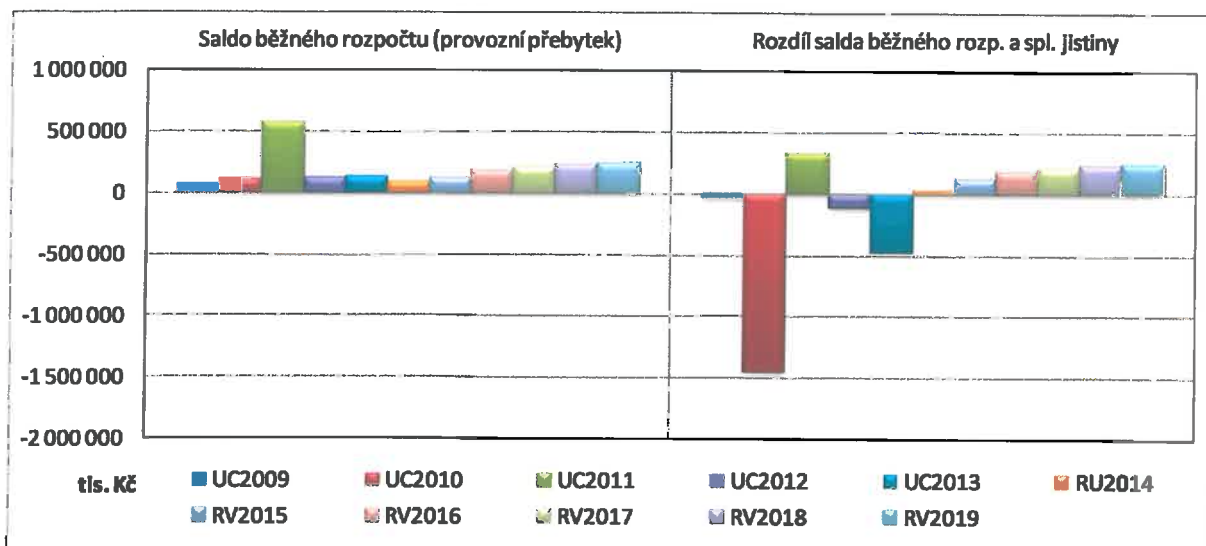
Graf č. 12: Vývoj běžných příjmů a výdajů

2.2.3 Provozní přebytek

Provozní přebytek (rozdíl mezi běžnými příjmy a běžnými výdaji) je v celém období rozpočtového výhledu kladný, a to v rozmezí od 138,2 mil. Kč (2015) do 249,6 mil. Kč (2019). Po odečtení **splátek jistiny** (včetně fiktivních každoročních splátek komunálního dluhopisu ve výši 70 mil. Kč) je v rozmezí od 82,8 mil. Kč (v roce 2015) do 249,6 mil. Kč (2019). Částky představují využitelné finanční prostředky z provozního rozpočtu na investice a větší jmenovité akce charakteru oprav a údržby.

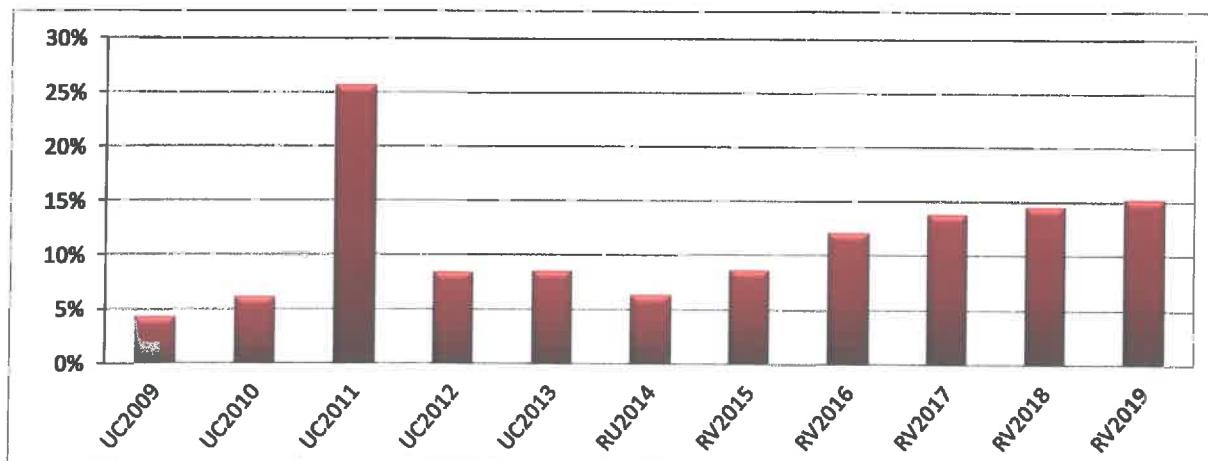
Graf č. 13: Vývoj provozního přebytku

2.2.4 Index provozních úspor

Ukazatel „index provozních úspor“ je definován jako podíl provozního přebytku a běžných příjmů. Ve výhledovém období oba zmíněné ukazatele každoročně rostou, přičemž provozní přebytek roste rychlejším tempem. Index schváleného rozpočtu na aktuální kalendářní rok dosahuje hodnoty 9,2 % a vzhledem k výše zmíněnému dochází k postupnému nárůstu ukazatele až na hodnotu 15,2 % v roce 2019. Hodnota ukazatele se tak pohybuje na příznivých hodnotách až od roku 2016, stále však pod optimální úrovní indexu (25 %).

Graf č. 14: Vývoj indexu provozních úspor

2.2.5 Volné finanční prostředky

V řádku „Vолné finanční prostředky“ jsou uvedeny hodnoty finančních prostředků, které městu zůstanou na financování investičních akcí po splnění svých závazků. Protože rozpočtový výhled počítá s investičními akcemi, hodnota tohoto řádku zobrazuje výši finančních prostředků, které může město ze svých prostředků dodatečně použít na financování investičních aktivit a jednorázových akcí neinvestičního charakteru.

Tabulka č. 5: Volné finanční prostředky

Údaje (tis. Kč)	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Běžné příjmy	1 530 820	1 569 517	1 535 716	1 499 159	1 545 258	1 588 896	1 615 183	1 642 340
Běžné výdaje	1 402 942	1 436 702	1 439 729	1 360 917	1 358 397	1 370 026	1 381 811	1 393 756
Provozní přebytek	127 877	132 815	95 987	138 242	186 862	218 870	233 372	249 584
Kapitálové příjmy	104 164	353 696	25 143	23 941	0	0	0	0
Kapitálové výdaje	268 039	356 644	216 771	69 744	50 000	50 000	50 000	50 000
Příjmy všechny	1 953 897	2 435 176	1 844 853	1 575 100	1 545 258	1 588 896	1 615 183	1 642 340
Výdaje všechny	1 953 897	2 435 176	1 792 053	1 556 100	1 479 457	1 491 041	1 501 811	1 513 756
SALDO v rozpočtové skladbě (bez fin.)	-35 998	129 867	-95 640	92 439	136 862	168 870	183 372	199 584
Financování	35 998	-129 867	148 440	-73 439	-71 060	-71 015	-70 000	-70 000
Uhrazené splátky jistiny	242 143	607 314	65 553	55 439	1 060	1 015	0	0
Vолné finanční prostředky	0	0	52 800	19 000	65 802	97 855	113 372	129 584

V tabulce je vyjádřen odhad finančních toků v budoucnosti. Tento odhad vychází, stejně jako celý rozpočtový výhled, ze stávající legislativy a místních podmínek. Je zřejmé, že SML ve sledovaném období 2015 - 2019 může do realizace investičních akcí a jednorázových oprav dodatečně zapojit finanční prostředky v objemech 19 mil. Kč (2015) – 129,6 mil. Kč. (2019).

Kromě možnosti zapojit do rozpočtu přebytky hospodaření minulých let a hledání rezerv a efektivního hospodaření v provozní části může město ovlivnit výši volných finančních prostředků prodejem majetku ve svém vlastnictví. O prodeji rozhoduje zastupitelstvo a výše bude odpovídat investičním potřebám. Možné je také využít cizích prostředků (např. úvěry, investiční dotace, apod.) a dodatečných převodů z vlastních fondů hospodářské činnosti. Získáme tak disponibilní prostředky pro rozvoj města.

2.2.6 Dluhová služba

Dluhová služba poskytuje užitečný přehled o výpůjční aktivitě města a o jeho schopnosti splácet dluh. Celkem musí město v letech 2015 - 2019 splatit 976,8 mil. Kč (z toho 353,1 mil. Kč na splátky jistin) současných závazků včetně úroků.

Splatnost úvěrů a půjček:

- 2015 – zajištěný revolvingový úvěr ve výši 150 milionů korun z roku 2012 od Equa bank na financování projektů dotovaných z EU. Výše splátek je v neurčité výši, a to podle průběhu čerpání a příjmu dotací. Úvěr je splácen průběžně, vzápětí po obdržení dotací od jejich poskytovatele. V současné době SML jedná o prodloužení tohoto úvěru. Účetní zůstatek k 30. 9. 2014 byl 79,5 mil. Kč.
- 2017 – půjčka ze SFŽP přijatá v roce 2003 na investiční akci „Využití odpadního tepla ze zimního stadionu Liberec“, půjčka byla poskytnuta v celkové výši 12,7 mil. Kč
- 2025 – emise komunálních dluhopisů z roku 2010 ve jmenovité hodnotě 2,0 mld. Kč, k spolu-financování investičních projektů, od roku 2015 refinancován směnečným programem

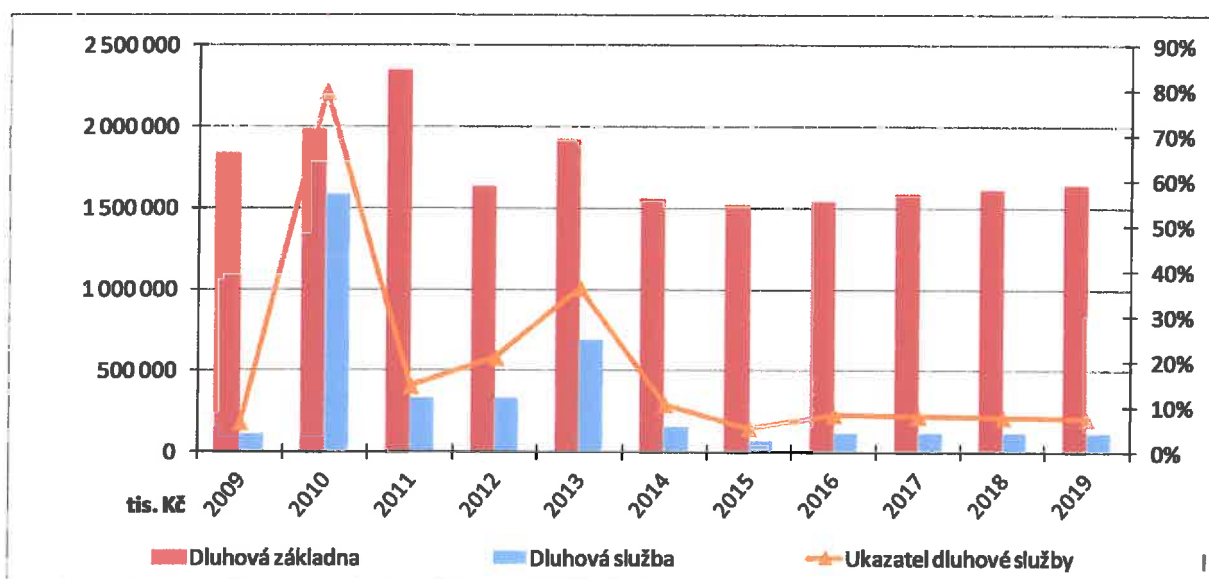
Dluhová služba poskytuje užitečný přehled o výpůjční aktivitě města a o jeho schopnosti splácet dluh. Jediným věřitelem SML, který v současnosti drží 100 % restrukturalizovaného dluhu, je Česká spořitelna. SML se zavázalo každoročně České spořitelně vyplácet úroky z dluhopisu ve výši cca 105 mil. Kč, přitom město předpokládá vytváření finanční rezervy ve výši 70 mil. Kč ročně a postupně tak spořit na dobu, kdy bude nutné splatit samotnou jmenovitou hodnotu komunálního dluhopisu ve výši 2,0 mld. Kč (předpokládaný rok splacení je rok 2025). Vytváření rezervy je pro účely evidence dluhové služby města vedeno jako splátka jistiny. Do rozpočtového výhledu pro roky 2015 - 2019 tyto fiktivní splátky jistin zasahují, a to navzdory charakteru splátky komunálního dluhopisu, která bude provedena jednorázově. Od roku 2015 by měl být schválen a realizován směnečný program uzavřený s Českou spořitelnou, a.s. k refinancování dluhu. Pro SML to znamená roční úsporu cca 10 mil. Kč.

Tabulka č. 6: Dluhová služba města v letech 2015 - 2019

Věřitel	Forma závazku	2015	2016	2017	2018	2019
SFŽP - odpadní teplo	spl. jistiny	1 060	1 060	1 015		
	úroky	55	34	12		
Amortizační fond (komunální dluhopis)	spl. jistiny	70 000	70 000	70 000	70 000	70 000
	úroky	105 000	105 000	105 000	105 000	105 000
Česká spořitelna, a.s. - Směnečný program	spl. jistiny					
	úroky	22 040	20 880	19 720	18 560	17 400
Celková dluhová služba		198 155	196 974	195 747	193 560	192 400

Rozpočtový výhled vychází od roku 2015 z rostoucí dluhové základny (dluhová základna je ekvivalentem celkových příjmů). Dluhová služba meziročně klesá od roku 2016. Z výše uvedeného vyplývá, že ukazatel dluhové služby se v letech 2016 - 2019 meziročně snižuje z 8,22 % (2016) na 7,45 % (2019).

Graf č. 15: Vývoj dluhové služby

3 Ekonomické hodnocení města

Krátkodobé hodnocení subjektu se provádí na základě analýz příjmů, výdajů, výsledků hospodaření, krátkodobého výhledu a ukazatelů dluhové služby daného roku, roku předešlého a roku následujícího po daném roce.

Dlouhodobé hodnocení subjektu se provádí na základě analýz příjmů, výdajů, výsledků hospodaření a ukazatelů dluhové služby v horizontu let 2009 - 2019.

Na základě posouzení minulé schopnosti a ochoty subjektu, dostát včas a řádně všem svým finančním závazkům, s přihlédnutím k aktuální výši závazků města a krátkodobé výše volných finančních zdrojů a určení krátkodobé prognózy, přiděluje společnost AQE advisors, a.s. městu krátkodobé hodnocení na úrovni:

STR2

Krátkodobě kvalitní subjekt s dobrou schopností splácet své aktuální závazky.

Zhodnotili jsme hospodaření města v minulosti, ocenili jsme jeho provozní hospodaření a aktuální výši zadluženosti. Upozorňujeme na dobré a konstantní výsledky hospodaření. V hodnocení se odráží i dosavadní uvážlivá investiční politika města. S ohledem na charakter dosavadních i plánovaných hospodářských výsledků, za předpokladu, že město bude pokračovat v navrženém trendu rozpočtového výhledu hospodaření, tzn., že především roční dluhová služba bude kryta z provozních výsledků hospodaření města, přiděluje společnost AQE advisors, a.s. městu dlouhodobé ekonomické hodnocení na úrovni:

B1+

Vyhovující subjekt, s dostatečnou schopností splácet své aktuální závazky, s nejistým budoucím rizikem již v krátkém časovém horizontu.

Závěr

Rozpočtový výhled pro období 2015 – 2019 vychází z podrobné analýzy hospodaření SML v letech 2009 - 2013 a platného rozpočtu roku 2014. Na základě těchto analýz, s promítnutím legislativních změn, týkajících se většinou reformy veřejných financí, a současné ekonomické situace, lze učinit následující závěry:

- Hodnota **ukazatele dluhové služby** v rozpočtovém výhledu, vypočítaná podle metodiky Ministerstva financí, je velmi příznivá a dosahuje max. **8,22 % z povolené 25-ti procentní** předepsané hranice a do budoucna se snižuje.
- Hospodaření města je v oblasti provozního rozpočtu vyvážené se zlepšujícím se trendem vývoje. **Provozní přebytek dosahuje kladných hodnot** a tím městu zůstávají určité finanční zdroje na očekávané investiční výdaje, kapitálová část rozpočtu je závislá na rozhodování orgánů SML o jednorázových prodejkách majetku, zahajování a realizaci vlastních investic, vyhlašování výzev, předkládání žádostí o podporu a realizaci investic spolufinancovaných z fondů EU.
- Výsledek krátkodobého ekonomického hodnocení dokládá, že město při uvážlivé hospodářské politice má **dostatečné finanční zdroje** ke svému rozvoji.
- Dlouhodobé hodnocení SML ukazuje, že město má volné finanční prostředky na spolufinancování dotačních titulů státu i fondů EU, a to zejména v oblasti investiční.
- Na základě ekonomického hodnocení, odhadu vývoje ekonomické situace a vzhledem k predikovanému vývoji nejdůležitější skupiny příjmů (sdílených daní), mělo by SML být maximálně obezřetné a snažit se především o hledání rezerv svého hospodaření. Zvláště opatrné by mělo být u investic, jejichž realizace vyvolává následné provozní výdaje. Též je vhodné upřednostnit investice s vyšším podílem dotací, a to zejména těch z EU.

Rozpočtový výhled slouží jako podklad pro rozhodování, plánování a realizaci potřeb a záměrů města. Jeho přínosy jsou:

- Zlepšení střednědobého a strategického plánování, kdy se rozhoduje o očekávaných příjmech a výdajích v dlouhodobém horizontu. Rozpočtový výhled přináší informace o tom, jak jsou plánované aktivity realizovány a za jakých podmínek.
- Upozorňuje na rizika budoucího hospodaření a umožňuje předcházet jejich vzniku.
- Slouží i pro řízení závazků města, protože ukazuje na jejich schopnost splácení v budoucnosti. Podporuje jak dlouhodobou vyrovnanost rozpočtového hospodaření, tak i zachování finančního zdraví města.

Je také nutno uvažovat s flexibilitou rozpočtu tak, aby mohly být finanční prostředky použity k spolufinancování získaných dotací z jiných rozpočtů. V rámci běžného rozpočtového roku navrhuje důsledné, pravidelné měsíční vyhodnocování rozpočtu a okamžité reagování na případné odchylky od platného rozpočtu.

Legislativní změny, spjaté v převážné míře se současnou ekonomickou situací, ztěžují sestavování rozpočtového výhledu. V první řadě se jedná o výši sdílených daní, která je a bude závislá na ekonomické situaci státu a legislativních změnách v této oblasti. Ve výhledu je zapracováno zvýšení platů státních zaměstnanců včetně pojistného o 3,5 % v roce 2015. S ohledem na legislativní nestabilitu nejen v oblasti sdílených daní je vývoj predikce hodnot těchto daní opatrný. Pokud v této oblasti nedojde k zásadním změnám, lze počítat v jednotlivých letech rozpočtového výhledu až s 15 mil. Kč vyššími příjmy ze sdílených daní.

Tabulka č. 7: Rozpočtový výhled 2015 – 2019

F.	Údaje (tis. Kč)	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
*1	DAŇOVÉ PŘÍJMY CELKEM	1 220 747	1 265 333	1 275 636	1 309 756	1 325 292	1 366 400	1 390 151	1 415 766
2	DPFO ze závislé činnosti	222 794	233 126	239 500	245 000	256 135	270 452	276 538	282 760
3	DPFO OSVČ	32 922	24 584	23 000	20 000	23 000	23 000	23 115	23 346
4	DPFO vybíraná srážkou	22 668	22 393	23 000	26 000	24 264	24 264	24 506	24 813
5	DP právnických osob	222 169	220 979	222 800	245 000	233 849	242 698	247 552	253 122
6	DP právnických osob za obce	15 425	12 580	15 610	6 000	15 610	15 610	15 610	15 610
7	Daň z přidané hodnoty	442 309	470 813	480 000	500 000	503 202	519 823	530 999	542 947
8	Místní poplatky	53 571	54 246	60 126	54 126	55 734	56 294	56 809	57 381
9	Správní poplatky	23 321	27 338	24 000	24 930	24 920	25 044	25 169	25 295
10	Daň z nemovitostí a z majetku	125 154	127 762	122 000	125 000	123 223	123 839	124 458	125 081
11	Ostatní daňové příjmy	60 415	71 511	65 600	63 700	65 356	65 374	65 393	65 412
*12	NEDAŇOVÉ PŘÍJMY CELKEM	101 138	98 080	153 387	118 389	138 301	140 499	142 702	144 908
13	Příjmy z poskytl. služeb a výrobků, zboží	1 870	3 262	3 043	714	216	219	221	223
14	Příjmy z pronájmu	325	0	10	0	1	1	1	1
15	Výnosy z finančního majetku	17 191	19 828	42 879	53 856	55 506	57 295	59 085	60 876
16	Přijaté sankční platby	60 226	48 231	51 315	50 205	45 542	45 903	46 267	46 635
17	Příjmy z prodeje nekapitál. maj. a ost. ned. př.	20 947	20 669	54 056	8 262	31 951	31 997	32 042	32 088
18	Přijaté splátky půjček	579	6 090	2 085	5 352	5 085	5 085	5 085	5 085
*19	DAŇOVÉ A NEDAŇOVÉ PŘÍJMY	1 321 885	1 363 413	1 429 023	1 428 145	1 463 593	1 506 899	1 532 852	1 560 674
20	Neinvestiční dotace (transfery)	134 038	116 049	81 421	65 014	71 665	71 997	72 331	72 666
21	Převody z vlastních fondů (HČ)	74 897	90 055	25 272	6 000	10 000	10 000	10 000	10 000
*22	BĚŽNÉ PŘÍJMY	1 530 820	1 569 517	1 535 716	1 499 159	1 545 258	1 588 896	1 615 183	1 643 340
23	Prodej inv. majetku, akcií a majetkových práv	81	1	25 143	23 941	0	0	0	0
24	Investiční dotace (transfery)	104 083	353 695	0	0	0	0	0	0
*25	PŘÍJMY CELKEM	1 634 983	1 923 213	1 560 860	1 523 100	1 545 258	1 588 896	1 615 183	1 643 340
26	Platy zaměstnanců vč. odvodů	171 864	177 167	177 793	155 860	179 102	181 771	184 481	187 231
27	Nákupy DHM, materiálu, ostatní	15 433	15 457	16 382	18 705	14 390	14 519	14 650	14 782
28	Úroky, leasing a ostatní finanční výdaje	99 658	89 448	99 363	130 100	125 915	124 734	123 561	122 401
29	Nákup energií	14 570	21 253	18 865	16 558	19 514	19 904	20 302	20 708
30	Nákup služeb	345 379	351 612	357 726	346 170	332 815	336 178	339 575	343 006
31	Opravy a udržování	86 978	151 334	162 903	111 995	96 698	97 906	99 130	100 369
32	Ostatní nákupy, příspěvky, náhrady a věcné dary	3 554	16 241	19 481	20 374	20 979	21 007	21 036	21 065
33	Neinv. transfery podnikatel. sub. a nezisk. org.	231 386	242 909	248 232	221 706	241 447	243 362	245 293	247 240
34	Neinvestiční příspěvky PO	336 890	313 777	305 564	300 296	307 920	310 979	314 069	317 189
35	Neinvestiční příspěvky ostatním rozpočtům	94 407	49 976	21 444	10 743	17 392	17 425	17 459	17 493
36	Neinv. transfery obyvatelstvu	1 749	1 466	2 217	1 864	1 715	1 730	1 745	1 760
37	Ostatní neinvestiční výdaje a transfery	1 074	6 063	9 759	26 546	510	510	510	510
*38	BĚŽNÉ VÝDAJE	1 402 942	1 436 702	1 439 729	1 360 917	1 358 397	1 370 026	1 381 811	1 393 756
39	Kapitálové výdaje	268 039	356 644	216 771	69 744	50 000	50 000	50 000	50 000
*40	VÝDAJE CELKEM	1 670 981	1 793 346	1 656 500	1 430 661	1 408 397	1 420 026	1 431 811	1 443 756
*41	SALDO v rozpočtové skladbě (bez financování)	-35 998	129 867	-95 640	92 439	136 862	168 870	183 372	199 584
42	Uhrazené splátky jistín a dluhopisů	242 143	607 314	65 553	55 439	1 060	1 015	0	0
43	Přijaté půjčky	318 914	480 912	170 421	0	0	0	0	0
44	Změna stavu na bankovních účtech	-1 533	31 051	113 572	52 000	0	0	0	0
45	Řízení likvidity	-39 240	-34 516	-70 000	-70 000	-70 000	-70 000	-70 000	-70 000
*46	FINANCOVÁNÍ	35 998	-129 867	148 440	-73 439	-71 060	-71 015	-70 000	-70 000
*47	PŘÍJMY všechny	1 953 897	2 435 176	1 844 853	1 575 100	1 545 258	1 588 896	1 615 183	1 643 340
*48	VÝDAJE všechny	1 953 897	2 435 176	1 792 053	1 556 100	1 479 457	1 491 041	1 501 811	1 513 756
*49	SALDO úplně	0	0	52 800	19 000	65 802	97 855	113 372	129 584
*50	Provozní přebytek	127 877	132 815	95 987	138 242	186 862	218 870	233 372	249 584
*51	Rozdíl provozního přebytku a spl. jistiny	-114 266	-474 499	30 434	82 804	185 802	217 855	233 372	249 584
*52	Index provozních úspor	8,35	8,46	6,25	9,22	12,09	13,77	14,45	15,19
*53	Díuhová základna	1 634 983	1 923 213	1 560 860	1 523 100	1 545 258	1 588 896	1 615 183	1 643 340
*54	Díuhová služba	341 674	696 701	164 915	80 539	126 974	125 748	123 560	122 400
55	Díuhová služba / díuhová základna (v %)	20,90	36,23	10,57	5,29	8,22	7,91	7,65	7,45
56	Zůstatky na účtech	157 947	125 420						
57	Pohledávky	389 291	388 255						
58	Závazky	2 751 426	2 752 562						
59	Stav úvěrů	149 967	30 836						

Seznam tabulek a grafů

Graf č. 1:	Vývoj příjmů, výdajů a salda hospodaření	7
Graf č. 2:	Vývoj sdílených daní.....	7
Graf č. 3:	Vývoj příjmů (v % a absolutních hodnotách)	8
Graf č. 4:	Vývoj vybraných výdajových skupin	9
Graf č. 5:	Vývoj výdajů (v % a absolutních hodnotách).....	9
Graf č. 6:	Meziroční změny běžných příjmů a výdajů	10
Graf č. 7:	Vývoj běžných příjmů, výdajů a provozního přebytku	11
Graf č. 8:	Vývoj indexu provozních úspor	11
Graf č. 9:	Vývoj rozdílu provozního přebytku a splátek jistin	12
Graf č. 10:	Meziroční změny PP a provozních příjmů a výdajů.....	13
Graf č. 11:	Vývoj hospodaření.....	18
Graf č. 12:	Vývoj běžných příjmů a výdajů	18
Graf č. 13:	Vývoj provozního přebytku	19
Graf č. 14:	Vývoj indexu provozních úspor	19
Graf č. 15:	Vývoj dluhové služby.....	21
Tabulka č. 1:	Vývoj hospodaření SML.....	6
Tabulka č. 2:	Meziroční změny ukazatelů hospodaření.....	13
Tabulka č. 3:	Predikce sdílených daní na rok 2014	14
Tabulka č. 4:	Kumulovaný rozpočtový výhled.....	17
Tabulka č. 5:	Volné finanční prostředky.....	20
Tabulka č. 6:	Dluhová služba města v letech 2015 - 2019.....	21
Tabulka č. 7:	Rozpočtový výhled 2015 - 2019.....	24

Stupnice ekonomického hodnocení AQE advisors, a.s.

Krátkodobé hodnocení

STR1	Výborné subjekty v plnění svých závazků v krátkém časovém horizontu
STR2	Kvalitní subjekty s dobrou schopností splácet své aktuální závazky
STR3	Vyhovující subjekty dostát svým závazkům včas
STR4	Sporné subjekty s rizikem plnění svých závazků v termínu
STR5	Nevhodné subjekty neschopné plnit své i krátkodobé závazky

Dlouhodobé hodnocení

A	výborné subjekty, bez rizika a s vynikající schopností splácet své závazky
A1+ A1-	velmi dobré subjekty, s výbornou schopností splácet své závazky, s očekávanou stabilní budoucností
A2+ A2-	dobré (kvalitní) subjekty, s velmi dobrou schopností splácet své závazky, doporučeno sledovat budoucí riziko v delším časovém horizontu
B+ B-	přijatelné (bonitní) subjekty, s dobrou schopností splácet své závazky, doporučeno sledovat budoucí riziko již ve středním časovém horizontu
B1+ B1-	vyhovující (uspokojivé) subjekty, s dostatečnou schopností splácet své aktuální závazky, s nejistým budoucím rizikem již v krátkém časovém horizontu
B2+ B2-	průměrné subjekty schopné splácet své aktuální závazky, s problematickou budoucností
B3+ B3-	podprůměrné subjekty s poměrně rizikovou schopností splácet své závazky, s rizikovou budoucností
C+ C-	sporný (spekulativní) subjekty s nejistou schopností splácet své závazky, se značně rizikovou budoucností
C1+ C1-	nevhodné (rizikové) subjekty s nestabilní schopností splácet své závazky, s vysokým rizikem v budoucnu
C2+ C2-	nezpůsobilé (vysoce rizikové) subjekty s neschopností a neochotou splácet své závazky

Zpracovatel: AQE advisors, a.s.
třída Kapitána Jaroše 31
602 00 Brno

Zpracoval:
Ing. Jan Obrovský

Vedoucí projektu:
Ing. Jan Obrovský

Brno únor 2015

